

nærer en særdeles personlig Høiagtelse og Hengivenhed; men den Maade, hvorpaa vort Forslag og vor Stilling her i Hinget er blevet betragtet, byder mig at træde op imod dem. Jeg har været i den samme Nødvendighed før, og jeg har da beklaget, at disse Mænd, om hvis Indsigt og gode Villie jeg ikke tvivler, aldrig have givet os noget Program, og aldrig nogensinde have mødt her med en Betegnelse af, hvad det var, der knyttede dem sammen; thi de ere ikke fødte politiske Allierede. Hvad det er, som har stiftet denne Forbindelse, er det, som jeg altid har længtes efter at faae at vide, eller i alt Fald, hvilke Formaal det er, som knytte disse Mænd sammen. I vort Forslag til Beslutning er der kommet et Ønske ind om at faae dette at vide. Maaſte det ikke er blevet forstaaet saaledes, men i alt Fald kan det forstaaes saaledes, og hvad der endvidere er vist — efter min Opfattelse — det er, at der i den Erklæring, som den høitærede Conſeilspræsident foreleden Dag oplæste, Intet indeholdtes, som kunde bidrage til at klare det Spørgsmaal, hvad der egentlig er Ministeriets Program. Jeg maa derfor sige, at det efter min Opfattelse er Noget, som et Ministerium aldrig bør undlade, i det Mindste indirekte, at tilkendegive, hvad der er det enkelte Medlems bindende Tanke, og jeg vil haabe, at der, naar vi vende tilbage hertil, og Bælgerne have stadfæstet den Mening, som de 53 have tilladt sig at opstille, vil komme en Erklæring fra enten dette Ministerium, hvis det bliver, eller i modsat Fald fra dets Efterfølger, om, hvad der vil blive Grundtanken i dets Regjering. Svilken Forvirring vilde ikke kunne forebygges, dersom man paa Valgdagen kunde vide, hvorledes det høitærede Ministeriums Tankegang var. Dett. er en personlig Udtalelse, som jeg ikke har villet undlade at slutte med. Der vil komme en Tid, da Eidenſkaberne ikke ere saa stærke, som i dette Dieblik, og da vil det være ønskeligt, om man i Kampens Heide har skjenket hinanden den personlige Anerkjendelse, som man virkelig bærer i sit Indersite, og det er derfor, at jeg tror at burde udtale mig om det Personlige, saaledes som jeg nu har gjort.

N. Hansen: Jeg betragter det som en Selvsølge, at det er gaaet alle ærede Medlemmer her i Salen, som det er gaaet mig, at vi nøie have overveiet det Skridt, vi ere i Færd med at gjøre. Ved den Overveielſe, jeg saaledes har anstillet hos mig selv, har jeg ikke turdet stole paa min egen Dom, men har søgt hen til Mænd, til hvem jeg i mit politiske Liv har havt stor Tillid, og jeg har troet i deres Udtalelser derom at kunne danne mig en Mening om den dieblikkelige Situation, og om hvad der vilde være det Rette. Naar jeg forudstikker denne Bemærkning, vil det ærede Thing finde det naturligt, at jeg tværtimod alle de andre ærede Talere gaar noget tilbage i Tiden, og jeg vil strax paa Forhaand bede den

høitærede Formand tillade mig i Talens Løb at citere et Par korte Udtalelser i Lighed med, hvad der har været tilladt andre ærede Talere. Før jeg imidlertid gaar over hertil, er der et Par Udtalelser af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds i hans første og andet Foredrag, som jeg vil tillade mig kortelig at dvæle ved. Den ærede Rigsdagsmand talte i sit første Foredrag meget smukt om det, der er gængsget ved det Ord: „Menneskerettigheder“, og han betegnede det som et aandeligt Svovmod og som en meget materialistisk Tanke, naar man ikke gik ud fra, at Alle, uanset deres Stilling i Samfundet, ere lige. Denne Udtalelse tiltræder jeg fuldstændig, den er Sandhed; men det, som jeg her vil fremdrage, er det, som jeg aldrig kan glemme, naar det ærede Medlem foreskille os denne Lighed, og det er, at hans Gjærning ikke har sværet til hans Ord. Det ærede Medlem har ligeledes omtalt for os som Noget, han dablede — om han end ikke brugte dette Ord — idet han sagde, at han fandt det mindre rigtigt, at der var Nogle, som vilde „skyde sig bagved Kongen, Landets ophøiede Chef“. Jeg maa tillade mig at meddele det ærede Thing en Kjendsgjærning, som dog maaſte ikke Alle i dette Dieblik erindre, og det er, at uagtet den reviderede Grundlov blev vedtagen af Folkethingets og Landstingets Aflert i fuld Overensstemmelse med Ministeriet, og alle Betingelser saaledes forelaa for, at vi havde et parlamentarisk System gennemført, da henvendte afdøde Biskop Grundtvig og nulevende Oberst Tscherning sig til Kongen og bade ham om ikke at underskrive denne Grundlov; jeg tror, ved at nævne disse Navne, at jeg ikke behøver at tilføie et eneste Ord mere; thi de staa saa høit for Alle, at ikke noget Yderligere behøves; men det viser mig, at disse Mænd ikke ubetinget vilde tiltræde den Forstaaelse af det parlamentariske System, som man nu søger at gjøre gjældende. Jeg vil til denne korte Meddelelse endnu kun knytte det, skjøndt det ikke behøves, at disse Mænd ikke gik til deres Gjærning uforberedte, eller uden at deres nærmeste Venner havde gjort dem Modforestillinger. Jeg vil saaledes fremhæve en Mand, som tillod sig underligt at fraraade dette Skridt, og det uagtet den store Høiagtelse, han nærede, navnlig for den ene af disse Mænd, og denne var det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Lermansen). Desuagtet paatog de nævnte Mænd sig det store Ansvar, som det var i det givne Dieblik; og ligesom det stod for dem, at der dog i vort konstitutionelle Liv gives enkelte Dieblikke, hvor man ikke kunde ønske det parlamentariske System strengt gennemført, saaledes kan det ske ogsaa i Fremtiden. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds fremhævede i sit sidste Foredrag, at man ikke gjorde Fordring paa, at Ministeriet skulde staa sig godt alene med Folkethinget; men det, man gjorde Fordring paa, var, at det ogsaa skulde staa sig godt med Lands-